

IN MEMORIAM PETRE BIELTZ

(1937–2013)

PETRE BIELTZ – PROFESORUL DE LOGICĂ

MARIUS DOBRE

Petre Bieltz s-a născut în anul 1937, la Ploiești, loc de care a fost foarte atașat pe parcursul vieții sale și unde a și fost înmormântat. A absolvit Facultatea de Filosofie a Universității din București, urmând apoi și studii postuniversitare la University College London. Doctoratul îl susține în 1972 la Universitatea din București. La Facultatea de Filosofie a Universității București a fost profesor titular din 1960 până în 1999; a predat la mai multe facultăți ale Universității București (Drept, Sociologie, Psihologie, Pedagogie), dar și la Politehnica București (la Electronică și Telecomunicații, Energetică, Electrotehnică sau Transporturi). Din 1990 predă și la Facultatea de Psihologie a Universității „Titu Maiorescu” (al cărei creator este, îndeplinind o vreme și funcția de decan). De-a lungul timpului a predat cursuri de logică generală, logică simbolică sau logică juridică; în ultimii ani ai activității sale didactice concepe și predă un curs de Gândire critică (la Facultatea de Psihologie mai sus menționată). Cursul de Logică

Cercetări filosofico-psiologice, anul V, nr. 2, p. 157–159, București, 2013

juridică i-a fost solicitat, după 1990, și de universitățile „Titu Maiorescu”, „Nicolae Titulescu”, „Dimitrie Cantemir” și Româno-Americană. Din 2004 a fost și conducător de doctorat la Facultatea de Filosofie a Universității București.

A avut o influență puternică și asupra predării logicii în învățământul preuniversitar prin editarea mai multor manuale (dintre care amintim doar *Logica*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, și *Logică și argumentare*, Editura Teora, 1999, ambele în colaborare cu D. Gheorghiu) și prin coordonarea concursurilor școlare (îndeosebi olimpiadele de logică).

Din 2005 a fost coordonatorul unui proiect de introducere a unor teste de gândire critică în învățământul juridic românesc (la Institutul Național al Magistraturii din București, în colaborare cu Law School Admission Council din SUA).

De-a lungul timpului a fost membru al mai multor comisii de perfecționare a învățământului sau de cercetare științifică: din 1972 a fost membru consultant agregat al Centrului Superior de Logică și Științe Comparate din Bologna; din 1995 este președinte al Asociației de Logică „Organon” (România); din 2001 a fost membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România; din 2002, vicepreședinte al Societății Germano-Române de Filosofie; între 2000 și 2002, expert evaluator la Centrul Național de Formare Profesională „Leonardo da Vinci”; între 2001 și 2003 a urmat Programul European MATRA de evaluare a calității învățământului superior.

Petre Bieltz a fost un specialist în logică clasică, logică simbolică, domeniile largi ale logicii, implicându-se și în unele aplicații ale acestora precum logica juridică sau gândirea critică. Au rezultat mai multe articole în aceste câmpuri de cercetare și câteva cărți remarcabile. Dintre cărți amintim: *Principiul dualității în logica formală* (Editura Științifică, București, 1974), *Elemente de logică teoretică și aplicată* (Editura Pan Publishing House, București, 1996), *Logică juridică* (Editura Pro Transilvania, București, 1998), *Bazele gândirii critice* (Editura Academiei Române, București, 2012). Dintre studiile cele mai reprezentative (apărute în publicații academice prestigioase precum: „Acta logica”, „Revue roumaine des sciences sociales”, „Revista de filosofie”, „Probleme de logică”), amintim, de asemenea: *Unele proprietăți ale operatorilor logici în calculul propozițional bivalent* (1963), *Les principes de la pensée dans les calculs des propositions AN et CN* (1964), *The Logical Square of Duality* (1968), *Some Remarks concerning the Principle of Excluded Middle* (1970), *Excluded Middle and Many-Valued Logics* (1976), *Was William Ockham the Founder of a Three-Valued Logic?* (1979), *Sisteme axiomatice pur-implicaționale* (1989), *Sisteme axiomatice cu constante propoziționale și variabile functoriale* (1990), *Analiza logică a relațiilor de putere* (1990), *Logica și psihologia raționării* (2003) etc.

Înainte de a fi cercetător în domeniul logicii, Petre Bieltz a fost PROFESOR DE LOGICĂ pentru foarte multe generații de studenți... și a stat la catedră până în ultimul an al vieții sale. Sintetizând odată viața sa, a spus: „Cu creta în mână, la tablă”. Generații de studenți îi sunt recunoscători și își aduc aminte cu plăcere de personalitatea sa pedagogică: convingător, exigent dar prietenos, disponibil să ofere oricând explicații sau detalii suplimentare cu o vervă inconfundabilă.

Cei ce l-au cunoscut știu că profesorul Petre Bieltz era un om cald, deschis, optimist, dispus să ajute pe oricine, oricând, doar din motivul de a face bine altcuiva.

Răbdător, primitiv, colegial și câte atribute de genul acesta s-ar putea înșira... Era entuziasmat la apariția oricărei cărți din domeniul său de competență, bucuros că își poate satisface din nou setea de cunoaștere.

În perioada în care l-am cunoscut mai îndeaproape, după 2002, am regăsit acel profesor energetic, luptător, dornic de implicare în orice demers intelectual.

A fost, cel puțin în perioada în care i-am fost aproape, mai ales un militant pentru păstrarea sau introducerea disciplinelor ce țineau de logică în învățământul românesc (în contextul nenumăratelor reforme de la noi) – a fost cazul ultimului său proiect important, introducerea testului de gândire critică la admiterea în magistratură.

Tot în această perioadă, în care a avut loc o degradare semnificativă a învățământului universitar românesc, profesorul Bieltz era unul dintre cei care păstrau standardele de exigență și corectitudine în evaluarea studenților. Pe vremea când era decan, reușea să facă selecția studenților încă din primul an: cine nu lua examenul la logică în anul I... pleca la „Spiru Haret”... Chiar și după aceea, a rămas de neclintit și insensibil la presiuni; un decan a exclamat odată: „Iar a venit Bieltz să ne strice apele!”

A militat, de asemenea, în fața altor științe sau discipline, pentru reconsiderarea logicii sau a gândirii critice în practica metodologică a științelor; a fost cazul psihologiei, pentru care a realizat un model de predare a gândirii critice în psihologie; a fost și cazul dreptului, pentru care a realizat un manual de logică juridică, la un moment dat.

După ce s-a stins, soția sa, doamna Lucia Bieltz, l-a caracterizat, în spiritul celor spuse mai înainte, drept „un om care se implica prea mult”.

Profesorul Petre Bieltz ne-a părăsit însă prea brusc și prea devreme, într-un moment când mulți dintre noi mai aveau nevoie de el, ca dascăl sau ca prieten. Autorul acestor rânduri triste a crezut, ca și profesorul Bieltz însuși acum doar câteva luni, că el ar mai fi fost util încă învățământului românesc...

Dumnezeu să-l odihnească!